Kortárs építészettörténet V. 100 éves a Bauhaus

Kortárs építészettörténet V.
100 éves a Bauhaus

Győr, 2019. október 25.

konferenciakötet, e-könyv

ISBN 978-615-00-8383-4
DOI 10.46599/bauhaus.2020

A konferenciát szervezte:
Széchenyi István Egyetem
Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar
Építészettörténeti és Városépítési Tanszék
<https://eptorivaros.sze.hu/>

A konferencia társszervezője és a kötet kiadója:
Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara
<http://gyms.epiteszkamara.hu/>

A konferencia együttműködő partnere:
ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság
<http://www.icomos.hu/>

A kötetet szerkesztette:
Veöreös András PhD és Horváth Tamás PhD

A borítón Koppány Attila festőművész, professor emeritus
Elmozdulás című akril, vászon képének részlete látható.

A kötet a „Nemzetköziesítés, oktatói, kutatói és hallgatói utánpótlás
megteremtése, a tudás és technológiai transzfer fejlesztése, mint
az intelligens szakosodás eszközei a Széchenyi István Egyetemen”
című, EFOP-3.6.1-16-2016-00017 számú projekt támogatásával készült.

Tartalom

<i>Veöreös András PhD</i>	6
Kortárs építészettörténet V. – 100 éves a Bauhaus – Beszámoló	
<i>Esther Bánki, Veöreös András</i>	9
Ein mutiger Weg in schwierigen Zeiten – Das Leben der Bauhäuslerin Zsuzsanna Bánki Egy bátor út a nehéz időkben – Bánki Zsuzsanna 'Bauhäuslerin' élete	
<i>Sebestyén Ágnes Anna</i>	23
Miért nem stílus a Bauhaus?	
<i>Varga Piroska DLA</i>	41
BauHaus QR kártya – Ma mi inspirál a Bauhausban?	
<i>M. Fábíán Edit</i>	53
Fehér vagy színes? A Bauhaus színhasználata	
<i>Hartmann Gergely</i>	68
Korszakváltó épületek – A modern építészet kezdete és kibontakozása Győrött	
<i>Tárkányi Sándor DLA</i>	88
Sopron két világháború közötti építészetének egyik legkiválóbb alkotója: Füredi Oszkár	
<i>Wettstein Domonkos PhD</i>	111
Modernizáció és modern építészet a két világháború közötti rekreációs célú építkezésekben	
<i>Karácsony Rita, Vukoszávlyev Zorán PhD</i>	129
A magyar építészetoktatás reformja a II. világháború után – A modernista szemlélet látszólagos háttérbe kerülése	
<i>Kuslits Tibor</i>	145
A Bauhaus ködbevesző oldala – Egy jubileumi kirándulás hordalékai	
<i>Salacz Ádám, Vadász Balázs</i>	169
Bauhaus pavilon	

BauHaus QR kártya

Ma mi inspirál a Bauhausban?

ELŐSZÓ

A cikk alapját a 2019. október 25-ei Széchenyi István Egyetem Építészettörténeti és Városépítési Tanszéke, a Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság által szervezett Kortárs építészettörténet V. – 100 éves a Bauhaus című konferencia és azt megelőző METU Integrált Lab² keretében 2017/2018. első szemeszterében lévő Bauhaus QR kurzus adja. 2017-ben felkérést kaptam dr. Seres Szilviától. Hogy felkészülve a 2019-es Bauhaus 100 évfordulóra indítsak egy Bauhaus tematikájú integrált lab kurzust. Az elején egyáltalán nem számoltam azzal, hogy ez milyen izgalmakat rejt, és mindebből félénél jóval hosszabb távú projekt fejlődik ki, mely további lehetőségeket ad számomra a diákokkal való közös munkához.

A Bauhaus oktatási szemlélete

A Bauhaus iskola 1919-1932 között működő művészeti intézmény, amelynek hatása még a mai napig érvényes. Ismerünk akkor készült formatervezett bútorokat, híres házakat, sőt sok lakóingatlanra előszeretettel ráaggatjuk helytelenül a “Bauhaus-stílusú”³ kifejezést is. Valójában a nagy átlag talán még sincs teljesen tudatában milyen filozófia és mennyi korszerű építéstechnológia, modern építészeti vívmány alapja gyökerezik innen. Valamint azzal sem biztos, hogy tisztában vagyunk milyen erős / tudatos branding munka van amögött, hogy a Bauhaus egy ma is ismert, népszerű stílussá fejlődött.

- 1 építész, örökségmenedzser, egyetemi adjunktus, SZE Építészettörténeti és Városépítési Tanszék, varga.piroska.eva@sze.hu
- 2 2015-ben elindult progresszív műhely a digitális technológia változásaira reagálva és annak trendjeit követve a különböző igényekre ad megoldásokat interdiszciplináris projektek megvalósításával. Fő célkitűzése a technológiai eredmények kreatív használata, innovatív művészeti lehetőségek kutatása, támogatása. Olyan közösségi tér, ahol fejleszteni és közösen tesztelni lehet az új ötleteket, és ami lehetővé teszi a folyamatos kísérletezést, valamint a hibrid műfajok megteremtését.
- 3 „A Bauhaus nem stílus” Interjú Ritoók Pállal, Ludwig Múzeum Blog https://ludwigmuseum.blog.hu/2019/08/23/_a_bauhaus_nem_stilus_interju_ritook_pallal

Ha a Bauhaus fogalmat említjük, többnyire elsősorban egy építészeti és egy bútortervezési irányzatra asszociálunk, pedig ennél azért jóval többről van szó. A formatervezési vonal csakugyan egy fontos szegmense az irányzatnak, de annak létrejöttéhez nagyban hozzájárult például a képzési módszerek újragondolása és alkalmazása egy-egy tárgy tematikájának felépítésében.

Alapvetően már a XIX. században élő Johann Heinrich Pestalozzi⁴, író és pedagógus munkásságában is megjelenik, mennyire fontos lenne a diákok kreativitásának formálására is hangsúlyt fektetni. Viszont igazán csak a huszadik század első évtizedeiben került előtérbe a gyermek érdeklődési körének fejlesztése a mechanikus tanítás helyett. A pedagógia forradalom magával hozta a játék és az alkotáson keresztül az egyén fejlesztésének ideáit. Ezenkívül ekkor jelentkezett a korszakban egy a művészetpedagógia alapjait megalkotó reformirányzat, mely Julius Langehn és Alfred Lichtwark kezdeményezett.

A Bauhaus ezeket az elképzeléseket adaptálta az akkori felsőoktatásba. Az iskola alapja egy új oktatási módszer volt⁵, amely nem elméletben okított a nagybetűs életre, hanem egyenesen az élet gyakorlati kérdéseibe és azok megoldásába állította bele diákjait. A hallgatók produktív műhelyekben sajátították el a tervezési és a kivitelezési folyamatokat, azaz mesterséget tanultak. Mindezt megrendelésre tették, igaz ezért nem a teljes összeget kapták meg, csak egy bizonyos hányadát. Ez afféle megegyezésként jött létre az intézmény és a hallgatók között, lévén tandíj kötelezettségük nem volt. Hasonló elképzelésen alapuló kollaborációban működik több iparművészeti egyetem diákjaival jelenleg is.

Gropius lényegében „kísérleti laboratóriumoknak” nevezte műhelyeiket, ahol az elképzelés alapján az elméleti tudás, a művészettel és a technikai ismeretekkel összehangolva a tervezési folyamat végén az eljárás egy olyan minőségi produktumot eredményezett, mely mind esztétikailag, mind funkcionálisan is tökéletesen kielégíti a felhasználó igényeit. Viszont ezek a folyamatok valóban hosszas gondolkodást – mai szóhasználattal brainstormingot – és az új anyagok egymással való tesztelését igényelték. A Bauhausnak gyakorlatilag a korábban különvált magas képzőművészetet és iparművészetet sikerült olyan módon összehangolni, melynek eredményeként létrejött egy hosszú távon gyökeret eresztett kreatív tervezői szféra.

4 A neveléstörténet egyik legnagyobb alakja, Cultura, 2016.01.17.

<https://cultura.hu/kultura/a-nevelestortenet-egyik-legnagyobb-alakja/>

5 Erre az pedagógiai filozófiára épülnek a huszadik század elején kialakuló pedagógia módszerek a művészeti felsőoktatásban Németországban, majd a későbbiekben a "New School" oktatási irányzat, mely a Waldorf iskolában alkalmazott forma.

Iványi Jozsef: A Bauhaus pedagógiájáról, Iskolakultúra. IX. évfolyam. 1999/1, 34-41. o.

A centenárium tiszteletére kiadták a „Bauhaus workbook” Bauhaus gyakorló füzetét⁶, amely ötven gyakorlati feladaton keresztül mutatja be a nagy mesterek oktatási módszerét. Az iskola oktatási módszerének lényege az volt, hogy lehetőséget kaptak a hallgatók, hogy szabadon kísérletezzenek anyag-, szín- és rajztechnikákkal, és saját élményeiken keresztül tanulják meg alapvető alkotói készségeket. A feladatgyűjtemény valós feladatokon keresztül mutatja be az iskola kiemelkedő tanárainak – Joseph Albers, Johannes Itten és Moholy-Nagy László – oktatási módszereit. A feladatok többsége Bauhaus archív anyagából származik, rajzok, fényképek, eredeti jegyzetek és későbbi visszaemlékezések feljegyzéseiből. Az összegyűjtött gyakorlatokat felkért tanárok, szakemberek kommentálják. A feladatgyűjtemény remek betekintést nyújt a Bauhaus iskola ma is releváns filozófiájába és oktatási módszertanába.

A Bauhaus oktatási szemléletének jelentősége ma

Az iskola szemléletének véleményem szerint ma is nagyon sok hozadéka lehet(ne) nem csak művészeti képzésekben, mind felsőfokú mind alapkola szinten. Az akkori edukációs filozófia egy bizonyos hányada beépült az oktatásba, de a módszerek egy részét, csak elmúlt évtizedekben kezdték alkalmazni jobbra művészeti oktatáson belül. Más általános vagy szakképzési intézmények falai között gyakorlatilag csak az elmúlt egy évtizedben jelent meg ez a metódus. Gondolhatunk itt akár a finn oktatási reformra⁷ épülő, az egyes országokban már alkalmazott projekt alapú oktatásra az általános iskolákban. Ebben az esetben is az az alap módszer, hogy ahelyett, hogy a tanár egyirányú kommunikáció formájában előadja mondandóját, a csoportokban aktív gondolkodást, kreativitást igénylő feladatokat adnak ki.

A Bauhausban elindult oktatási filozófiát tekinthetjük a mai designgondolkodás⁸ alapjainak is, melyre épült a mai interdiszciplináris csapatmunka módszere. Azaz a különböző szakterületről érkező tagok egymást ösztönző ötletelése a tervezésben, kísérletezése a termék létrejöttének első szakaszában. Talán ez a leghosszabb fázist felölelő időintervallum, azonban egyben a legfontosabb is, gyakorlatilag ekkor történik a probléma meghatározása és a megoldásának megválaszolása.

Lényegében a fenti projektpedagógiát nem szinte kizárólag művészeti intézményekben kellene alkalmazni – bár ezen a ponton leszögezném még az alkotói te-

6 Nina Wiedemeyer, Friederike Holländer: Original Bauhaus workbook. Bauhaus archive. Museum für Gestaltung. 2019 <https://www.randomhouse.de/Warenkorb.rhd>

7 Miért sikeres a finn oktatás? – konferencia-beszámoló
<https://moderniskola.hu/2016/12/beszamolo-mitol-sikeres-finn-oktatas-konferencia/>

8 Victor Papanek: Design for the real world, Pantheon Books, 1973.

vékenységet oktató létesítményekben is még nagyobb mértékben lenne célszerű beépíteni. Szinte bármely területre rá lehetne építeni, legyen az gazdasági vagy természettudományi ág. A diákok nem csak a kivitelezést megelőző kutatási módokat és azok hasznosítását sajátíthatják el, hanem már a képesítés alatt elkezdene kapcsolati hálót kialakítani. Ezt a későbbiekben taglalt, általunk elindított műveltségi kártya projektről is elmondható.

A BauHaus QR kártya fejlesztési folyamata Egy kísérlet a Bauhaus oktatási szemléletével

A METU LAB féléves kurzus célja, hogy a különböző művészeti szakok diákjainak egy olyan közös platformot adjon, ahol vegyes csoportokban, az alkotás során ismerhetik meg egymást, egymás szakjait, valamint a különböző tudást és szemléletet egy-egy terület mögött. Ahogy a csoportok, úgy a témavezetők által elővezetett témák is széles spektrumon mozognak, így a diákoknak egyrészt lehetőségük van egy olyan területen is kipróbálni magukat, amiben a szakirányuk miatt nem lenne lehetőségük, másrészt emiatt egy felszabadító, mindenki számára tanulságos félév tud kialakulni. A csapat összetétele nagyon vegyes volt, ami inspirálóan hatott mindenkire. Design- és művészetmenedzsment, mozgóképművész, animáció, divat-textil tervező, belsőépítész és környezet-tervező, tervezőgrafika szakos hallgatók alkották a csapatot. A hallgatók⁹ teljesen szabad kezet kaptak, mindössze a kurzuscím volt adott, semmilyen más kikötést nem szabott sem az egyetem, sem én. A szabad kreatív ötletelés helyeződött a középpontba.

A "Bauhaus QR kódba kódolva" cím egy olyan kiinduló pont volt, mely izgalmas és előre nem látható végeredményt hordozott magában. A szemesztert indító órák hangsúlya a diákok a korszakkal és a Bauhaus iskolával, mint mozgalommal összefüggő ismereteinek felmérésével indítottam.

A Bauhaus szellemiségének pontos tanulmányozására szánt szakasznak kiemelt szerepet szántam, hogy későbbiekben ezt a tudást felhasználva alkossunk egy olyan művészeti terméket, mely nem csak esetleges esztétikai jellemzőkkel, de megfelelő háttértartalommal is rendelkezik. A hallgatói prezentációk heti bontásokban hangzottak el bemutatva az iskola egy-egy kis szeletét és a ráépülő mozgalommal, termékfejlesztésekkel együtt. Az írott forrásanyagok tanulmányozásán túl fontosnak tartottam a budapesti közvetlen környezet megvizsgálását is, a korszak jelentős

9 A kurzus résztvevői: Bacsa Melinda, Barna Eszter, Ballagó Zsolt, Barna Eszter, Darvasi Dóra, Fekete I. Barbara, Pál Szabolcs, Séllei Nóra, Somkutas Bianka, Somodi Kálmán, Szűcs Flóra

1. ábra: Pozsonyi út 15-17 előtere. Fotó: Ballagó Zsolt

épületegyütteseit és az emberek általános ismereteit egyaránt. Feltérképeztük tehát a Budapesten található, a stílusra jellemző vonásokkal rendelkező épületeket, melyeket az egyre népszerűbb városbejáró sétáknak köszönhetően közvetlen közelsről is megfigyelhet a laikus szemlélő is. A túrák ezentúl kiváló fotódokumentáció készítésére is lehetőséget adnak. Több hasonló koncepcióra épülő projektet találunk Budapest szerte, ilyenek a Miénk a Ház!, Imagine Budapest vagy a Budapest100.

Kiemelt hangsúllyal kezeltük az újlipótvárosi területet. Maczó Balázs¹⁰ sétavezeető ismertette részletesen a helytörténetet, amely a fejlesztt termék egyik kiinduló pontjává vált. Az útvonal¹¹ kiválóan építi fel történetileg a jelentősebb kora mo-

- ¹⁰ Tájékoztató a Maczó Balázs által vezetett Bauhaus Rejtett Kincsei c. városi túrasorozatról, Miénk a Ház! http://www.mienkahaz.hu/setak_info.html#tour_1
2010 körül az Imagine Budapest projektet követően Maczó Balázs volt a kulturális szférában dolgozók azon első egyike, aki felismerte, hogy a városi séta feltörekvő iparág és ezzel az úgynevezett piaci résszel érdemes foglalkozni. Az emberek egy új típusú izgalmas ismeretterjesztő lehetőséget látnak benne és erre az érdeklődési hullámra érdemes odafigyelni.
- ¹¹ Pozsonyi utca 42; Pozsonyi utca 15-17; Alig utca – Csanády utca – Szent István park – Hollán Ernő utca – Pozsonyi utca – Katona J. utca

2. ábra:
Brainstorming

dern jegyeket viselő lakóházak egymással való kapcsolatát. Azt mindenképp fontos kiemelni, hogy milyen nagy jelentőséggel bír az, hogy az ott lakók a műemlékké nyilvánításon túl felismerték annak jelentőségét is, hogy fontos hozzájárulniuk ahhoz, hogy az érdeklődő kívülállók megismerhessék, milyen értéket képviselnek ezek a falak belülről. Azt azért látni lehetett, hogy több házban nincs meg a megfelelő anyagi háttér a folyamatos karbantartásra, és folyamatosan lehet felfedezni olyan helyeket is, ahol elhanyagolják a felújításokat¹².

A tanári poszt ebben az esetben sokkal inkább volt nevezhető mentori, mintsem egyirányú előadói szerepnek. Azonban a korábbiakban leírt Bauhaus oktatási módszer bemutatásának megfelelően nem csak a tanterem falai között folyt a kutatás.

Emellett a csapat összeállított egy nem reprezentatív kérdőívet, ami alapvetően a laikus közönséghez szólt. Ennek eredménye alapján látható, hogy a művészetekhez és építészethez szorosan nem kapcsolódó átlag budapesti lakosok kifejezetten kevés, esetenként pedig teljesen téves tudással rendelkeznek a Bauhausról. A kutatás öt kérdésből állt össze, ezek alapján térképezték fel a válaszadó Bauhaus témakörben való jártassága. Alapvetően az első kérdésre adott válasz – „Mi a Bauhaus?” – előre vetítette a következő négy válasz minőségét is. A válaszok igen széles skálán mozogtak az ismert barkácsáruház tevékenységének megjelölésétől, azaz „a hely, ahol hétvégen a szöget vettem”, egészen a fogalom pontos meghatározásáig.

A diákokat nagyon megfogta a házak építészeti-, helytörténeti részleteinek megismerése és leromlott állaguk. Kezdett megfogalmazódni a közös kérdés: Vajon az átlag budapesti polgár mit tud a bauhausról és annak örökségéről? A helyi közös-

¹² Kovács Dániel: Bauhaus Újlipócia, 2010.03.02. <http://hg.hu/cikkek/varos/8659-bauhaus-ujlipocia>

ség mennyire van tisztában közvetlen környezetének építészeti értékeivel? A diákok maguk emelték ki, hogy problémásnak látják, a saját környezetünk ismeretének hiányosságait és elhanyagolását. Az egyik elsődleges projekt céljá vált az, hogy a Bauhaust elsősorban ne mindössze egy formatervezési stílust lássa a laikus szemlélő, rosszabb esetben ne egy áruházzal azonosítsa, hanem egyértelműbbé váljon annak filozófiája is.

A közös brainstormingokon megfogalmazódott, hogy mindenképp egy könnyen befogadható, érthető, interaktív és szórakoztató stílusú megoldásban szeretne a csapat gondolkodni, elvetve a hagyományos oktatási módszereket. Ismereteink megszerzése és a tanulási folyamatok többféleképpen mehetnek végbe, gondolataink az absztrakció több fokozatán mennek át, mire a körülöttünk levő valóságról alkotott gondolatvilágunkba beépülnek. Amennyiben ezeket az ismereteket frontálisan egy tanártól kapjuk, bármilyen érdekesítő is az elbeszélés, annál sokkalta eredményesebben rögzülne az adott információ, ha az ember saját maga is közvetlenül érzékeli, vagy valamilyen aktivitáson keresztül tapasztalja meg azt. Alapvető pszichológiai megállapítás¹³, hogy minél több érzékszervünket kell alkalmazni egy-egy inger befogadásához, annál egyszerűbb a fogalomalkotás és annak rögzülése. Tehát mindenképp olyan koncepció megalkotása volt a végcél, mely szellemes, játékos formában „oktat” és mindenki számára elérhető lehet, azaz olyan személy kezében is megfordulhat, aki önszántából nem feltétlenül olvasna el egy szakmaibb jellegű művészeti témával foglalkozó cikket.

Több már ismert társasjáték is felmerült illetve az sem volt hanyagolható szempont, hogy terveztek-e már hasonló elgondolás alapján műveltségi játékszett a témában. Lévén a kutatás során a tetemes mennyiségű adat és történet mellett kiváló fotódokumentáció is készült, adott volt, hogy ezek vizuálisan megjelenjenek és erre az egykor népszerű úgynevezett autós-kártya¹⁴ remek alapnak bizonyult. Kirajzolódott tehát részleteiben is egy műveltségi kártya, mely az egykori retró játék szabályain

13 Igaz, Zukovics a tanulmány nagyobb hányadában a televízió hasznáról értekezik, és valljuk be, ma már inkább a készülék káros hatásairól beszélünk, mint hasznáról. Ellenben a vizualitás és az interaktivitás oktatásba való beépítésének fontosságában egyetérthetünk.

Dr. Zukovics Imre: Az audiovizuális oktatási eszközök felhasználási lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban, 1977, Módszertani közlemények, 10-12.

14 Az autós-kártya a legismertebb modelleket szedte egy kötegbe. A lapokon a sportautók fotói mellett rengeteg műszaki adatot is feltüntettek, és ez adta a játék alapját. A kártyával játszani végtelenül egyszerű, mindössze ki kell választani egy, az autóra jellemző paramétert, és a játék során azok kerülnek összehasonlításra. Akinek a felmutatott értéke a legmagasabb, az nyeri a kört és viszi a kijátszott lapokat. Az nyer, aki az összes lapot összegyűjti.

https://hvg.hu/cegauto/20151010_Fogadjunk_hogy_onnek_is_ez_volt_az_egyik.

3. ábra: A BauHaus QR kártyajáték

alapszik, azzal a különbséggel, hogy ebben az esetben a játékos nem különböző autó változatokkal mérkőzik meg társaival, hanem a Budapesten található Bauhaus lakó-épületekkel. Ellenben nyilvánvaló volt, hogy egy kártyalap felületére nem zsúfolható össze az az információmennyiség egy adott építményről, amely az ezt megelőző hetekben felhalmozódott, márpedig a Dunapark házban gyűjtött elbeszélések semmiféleképpen nem kerülhettek fel a polcra egy dobozba. Mindenképp elengedhetetlennek tűnt egy felület létrehozása a bővebb leírás számára, amelyen nem csak az épületek alapadatai szerepelnek egy kártyalapnyi helyen. Fontos elvárás volt, hogy a kártya kapjon egy archiváló szerepet is, ez a mai technológiai lehetőségekkel könnyen megoldható. A lapok hátoldalára tervezett egyedi QR-kódok segítségével kötöttek össze az online felülettel, azaz laponként minden egyes házhoz társítottak egy webes profilt bővebb ismertetővel kiegészítve.

A kártyajátékban a házak versenyeznek egymással, a régi, mindenki által kedvelt autókártya mintájára. Kártyán jelenleg szereplő adatok: építész, épület neve, fotója van feltüntetve. A játékban jelenleg felhasználható paraméterek: építési év, emeletszám, forgalmi érték. A kártyán szerepelnek nem hagyományos építészettörténeti adatok pl.: lakásméret, eladási négyzetméter ár, ami izgalmasabbá és a mai korhoz köthetővé teszi az épületeket. Használat közben akaratlanul is rögzülnek a lapokon szereplő képek és a hozzájuk tartozó adatok. Az épületekkel kapcsolatos bővebb in-

4. ábra: Egy kártya hátlapja
a kiegészítő információkhoz
vezető QR kóddal

5. ábra:
Próbajáték a
Ludwig Múzeumban

formációk eléréséhez szolgál a lapok hátulján található QR kód. Segítségével okos-telefonnal egyből az adott Bauhaus ház honlapon található profiljához juthatunk¹⁵. Célunk a budapesti épületek értékének erősítése a köztudatban a játék segítségével. Úgy véljük egy ilyen kártyajáték alkalmas lehet a Bauhaus világra irányuló figyelem felkeltésére.

A kártya megjelenése és továbbfejlesztési lehetőségei

A pakli a Bauhaus 100. évfordulójának évében több eseményen is bemutatkozott.

A kártyapakli első fejlesztését 2019 áprilisában¹⁶ a Bauhaus100 programsorozat részeként a LUMU által megrendezett „Program a mának – Kortárs nézőpontok” című kiállításon mutattuk be a szélesebb látogatói kör számára. Ezután a kurzus alatt gyűjtött adatok alaposabb ellenőrzését és javítását követően elkészült a második ver-

¹⁵ Bauhaus QR, <http://bauhausqr.blogspot.com/>

¹⁶ Bauhaus100 Program a mának – Kortárs nézőpontok. 2019. április 10. - augusztus 25.
<https://www.ludwigmuseum.hu/kiallitas/bauhaus100-program-manak-kortars-nezopontok>

6. ábra: BauHaus QR kártya teszt a Napraforgó utcában, meghívó

zió. A kiállításon való megjelenésének és a Bauhaus 100. évfordulójának köszönhetően az újragondolt autós kártya egyre ismertebbé vált a Bauhaus100-zal foglalkozó szervezők között és kultúrkörökben egyaránt.

A 2019-es év jegyében a Budapest100 Bauhaus és korabeli épületek bemutatása során több olyan helyszínt is kijelölt, mely metszetet mutatott a pakliba általunk felsorakoztatott házakkal. Ezért a rendezvény szervezési szakasza alatt fejlesztő csapatunk bekapcsolódott a Budapest100-hoz. Az együttműködés révén több helyszínen is kiállítottuk és teszteltük a paklikat. Elsődleges célunk – a paklik éles tesztelésén kívül – a laikusok megszólítása volt. Az esemény lehetőséget adott nekünk, hogy az adott épületben lakókhöz is eljusson a játék híre. Célunk ezzel az ott élők figyelmének felhívása volt, akik legtöbbször nincsenek teljes tudatában annak, hogy milyen értéket – történeti és eszmei – képviselő épületekben laknak. Meglehetősen nagy sikert arattak az adott helyszínek lakói körében flyerként funkcionáló kártyalapok, hamar elkapták minden egyes helyszínen. A szóróanyag népszerűsége nem csak reklám céllal működött meglepően jól, de a látogatók érdeklődésével egyetemben arra is rávilágított, hogy akár kereskedelmi terjesztésnek is lenne relevanciája.

A győri Kortárs Építészettörténet V. – 100 éves a Bauhaus című konferenciára a kártya továbbfejlesztett változatát vittem el. A rendezvény alkalmából Hartmann Gergellyel egy nagyon szerencsés együttműködés alakult ki. A Győri Design Hét keretében nyílt meg Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara Kiállítása a Korszakváltó épületek – Győr és Sopron bauhausos épületei 1930–1944, melynek kurátora

LAKATOS KÁLMÁN:

IBUSZ-PAVILON, GYŐR SZENT ISTVÁN ÚT 29

Építési év: 1938

Emelet szám: 1

Jelenlegi állapot: 1

ÁRKAY BERTALAN:

OTI RENDELŐINTÉZET, SOPRON

Építési év: 1938–40

Emelet szám: 4

Jelenlegi állapot: 4

JOKER

LENGYEL JÓZSEF: GÁZTARTÁLY

GYŐR

Építési év: 1951

Emelet szám: -

Jelenlegi állapot: 1

ALKOTÓI NÉVSOR

Bacsa Melinda

Design- és Művészet-
menedzsment

Ballagó Zsolt

Mozgóképművész szak

Barna Eszter

Animáció szak

Darvasi Dóra

Divat-Textil tervező szak

Fekete Barbara

Belsőépítész, Környezet-
tervező

Pál Szabolcs

Tervezőgrafika szak

Séllei Nóra

Tervezőgrafika szak

Somkutas Bianka Gizella

Belsőépítész, Környezet-
tervező

Somodi Kálmán

Design- és Művészet-
menedzsment

Szűcs Flóra

Tervezőgrafika szak

Varga Piroska DLA

építész, kurzusvezető

Külön köszönet Hartmann Gergelynek és Schmal Fülöpnek, hogy forrás és fotó anyaggal hozzájárultak a Győr-Sopron változat létrejöttéhez.

7-10. ábra: A kártya Győr-Sopron változatának négy lapja

Gergő volt. A kiállítás tökéletes alapot adott a győri kora modern kártyacsomag lefejlesztéséhez, amelyben Gergő maximálisan partnernek bizonyult. Külön köszönet Schmal Fülöpnek, aki a fotóit megosztotta a kártyákhoz. A kiállítás alapvetően nem kizárólag csak a Bauhaus épületeivel foglalkozott, inkább a korszak építészeti alkotásait dokumentálta, így a pakli ebbe a kontextusba helyezve egy újabb, tágabb értelmezést kapott. Ez a kitérés lehetőséget adott arra, hogy alapvetően más környezetben is tesztelhessük a játékot, új nézőpontokat hangzottak el, melyek hozzájárultak jövőbeli céljaink megfogalmazásához.

Megjelenéseink során tapasztaltuk, hogy jó úton haladunk, mivel érdeklődés és vásárlási szándék folyamatosan érkezett felénk legnagyobb örömünkre nem csak szakmai, számtalan alkalommal laikusok felől is. Az évek és a fejlesztések során kialakult, kiérlelődött az annak idején a kurzus alatt megfogalmazott vezérfonal. Felismertük, hogy kulcsfontosságú és izgalmas a budapesti épületek értékeinek megmutatása, ám nem csak a Bauhaus épületekre érdemes koncentrálni. Kezd körvonalazódni, hogy fontos szerepet tudna játszani a műemlékvédelemben egy olyan játék, ami elsősorban a laikusokhoz szól.

Külön köszönet Bacsa Melinda és Somkutas Bianka volt METU hallgatónak, akik a mai napig folyamatosan részt vesznek a kártya fejlesztésében.

Források

- Iványi Jozefa: A Bauhaus pedagógiájáról, Iskolakultúra. IX. évfolyam. 1999/1, 34-41. o.
- Victor Papanek: Design for the real world, Pantheon Books, 1973.
- Nina Wiedemeyer, Friederike Holländer: Original Bauhaus workbook.
- Bauhaus archive. Museum für gestaltung. 2019
- Modern Iskola, Miért sikeres a finn oktatás? – konferencia-beszámoló
<https://moderniskola.hu/2016/12/beszamolo-mitol-sikeres-finn-oktatas-konferencia/>
- Orosz Márton: A Bauhaus mint „stílus” százéves öröksége
<https://obudaianziks.hu/orosz-marton-a-bauhaus-mint-stilus-szazeves-oroksege/>
- Kovács Dániel: Bauhaus Újlipócia, 2010.03.02.
<http://hg.hu/cikkek/varos/8659-bauhaus-ujlipocia>
- Tájékoztató a Maczó Balázs által vezetett Bauhaus rejtett kincsei c. városi túrasorozatról, Miénk a Ház!
http://www.mienkahaz.hu/setak_info.html#tour_1
- Szegedi Éva: Budapest egyik legszebb modern épülete áll a Pozsonyi úton, 2019. május 7.
<https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/dunapark-haz-ujlipotvaros-szentistvanpark-pozsonyiut-budapest100-bauhaus-artdeco/>
- A neveléstörténet egyik legnagyobb alakja, Cultura, 2016.01.17.
<https://cultura.hu/kultura/a-nevelestortenet-egyik-legnagyobb-alakja/>